

راهکارهای برون رفت از بحران جمعیتی:

تجربه سایر کشورها

تهیه و تنظیم

دکتر زهرا بستانی خالصی

دانشیار دانشگاه علوم پزشکی گیلان

مشوق های باروری در سایر کشورها

با توجه به اینکه تا سال ۲۱۰۰ جمعیت ۲۳ کشور جهان بویژه (ژاپن، تایلند، اسپانیا، ایتالیا، پرتغال، کره جنوبی و چین) نصف می شود لزوم بهره مندی از سیاست های تشویقی برای افزایش جمعیت ضروری به نظر می رسد. این سیاست ها شامل:

فرانسه:

۱. کاهش مالیات
۲. اختصاص سبد کالا
۳. چهارماه مرخصی با حقوق و مزایای کامل برای مادر پس از زایمان
۴. والدین مجاز به استفاده از مرخصی سه ساله اما بدون حقوق (البته پس از آن والدین می توانند بدون هیچ محدودیتی به شغل قبلی شان بازگردند).
۵. دریافت مبلغ ۱۰۰۰ یورو هدیه در صورت داشتن فرزند سوم
۶. حمایت اقتصادی دولت از خانواده برای تامین مخارج فرزندان تا دانشگاه
۷. پرداخت بخشی از هزینه توسط دولت در صورتیکه خانواده ها برای نگهداری فرزندشان خدمتکار استخدام کنند

آلمان:

۱. مهاجرپذیری
۲. چهارده ماه به مرخصی پس از تولد برای هر دو والد(بعد از آن می توانند بدون هیچ مشکلی به شغلشان بازگردند).
۳. اختصاص حقوق برای مادرانی که خودشان مسئولیت مراقبت از فرزندشان را برعهده می گیرند
۴. اختصاص مرخصی بدون حقوق به پدربزرگ ها و مادربزرگ هایی که از نوه هایشان نگهداری می کنند.
۵. اختصاص سبدهای حمایتی و پرداخت کمک هزینه های تحصیلی به مهاجرانی که فرزندشان تا ۱۷ سالگی در این کشور تحصیل می کنند

آمریکا:

۱. تخفیف مالیاتی (درآمدهای کمتر از دویست و پنجاه هزار دلار در سال واجد شرایط برای کسب این تخفیف مالیاتی هستند. درآمدهای هفتاد هزار دلار در سال با نرخ مالیاتی دوازده درصد و احتساب هزینه نگهداری کودک به میزان هفت هزار دلار نیز سالانه هشتصد و چهل دلار کسر مالیاتی تعلق می‌گیرد)

۲. پرداخت هزینه های نگهداری از کودک

۳. افتتاح حساب بانکی آتیه کودکان (معاف از هرگونه مالیات) و پرداخت سالانه پانصد دلار برای هر فرزند با هدف تامین هزینه آموزش های فوق برنامه مدرسه و شهریه مدرسه

روسیه:

۱. معافیت از پرداخت مالیات تا سقف معینی

۲. حمایت های اقتصادی برای تربیت و رشد فرزند (فرزند اول ۱۵ هزار دلار و برای تولد فرزند سوم یک خانه به پدر و مادر نوزاد هدیه می دهند. همچنین مادری که دارای فرزند می شود می تواند ۹ هزار و ۶۰۰ دلار کمک هزینه دریافت کند).

ژاپن:

۸. قانون « کودوموتیت » وضع شد که طبق این قانون، خانواده هایی که فرزند تا سن ۱۵ سال دارند ماهانه به میزان ۱۳ هزار ین کمک مالی دریافت می کنند. همچنین پدر و مادر یک به یک می توانند با دریافت نصف حقوق خود تا سقف تعیین شده به مرخصی بروند و این درحالی است که بعد از آن می توانند بدون هیچ تغییر به کار قبلی خود بازگردند.

سوئد:

۱. پس از زایمان مرخصی والدین (هم پدر و هم مادر) ۱۵ ماه است و آنها اجازه دارند بعد از این مدت تا ۸ سالگی کودکان به طور متناوب مرخصی بگیرند و در زمان مرخصی، ۸۰ درصد حقوق خود معادل ۴۸۰ روز کاری بهرمنند شوند.

۲. خانواده‌هایی که بعد از ۳۰ ماه برای فرزند بعدی اقدام می‌کنند، از امکانات ویژه‌ای برخوردار می‌شوند.

۳. پرداخت کمک هزینه مشخص و بلاعوض (مبلغ ماهیانه برای یک کودک در حدود یک هزار و ۵۰۰ کرون، دو کودک ۲ هزار و ۲۰۰ کرون، سه کودک ۳ هزار و ۶۰۰ کرون و چهار کودک ۵ هزار و ۵۰۰ کرون) به خانواده به ازای هر کودک تا سن ۱۶ سالگی

کانادا:

۱. مهاجر پذیری

نروژ:

۱. تخفیف ساعات کاری به همراه دریافت مزایای شغلی برای والدین
۲. تصویب قوانینی در زمینه ایجاد مراکز رفاهی و حمایتی برای مراقبت روزانه از کودکان

انگلستان:

۱. اختصاص ۵۲ هفته مرخصی زایمان برای زنان (۳۹ هفته با ۹۰ درصد حقوق و مابقی آن حداقل دستمزد)
۲. اختصاص حقوق هفتگی برای فرزند اول ۳/۲۰ پوند و برای هر فرزند اضافه‌تر ۴/۱۳ پوند.

ایرلند:

۱. اختصاص حقوق ماهیانه به والدین براساس تعداد فرزندان (برای تک فرزند ۱۵۰ یورو، دو فرزند ۳۰۰ یورو، سه فرزند ۴۸۷ یورو، چهار فرزند ۶۷۱ یورو، پنج فرزند ۸۶۱ یورو، شش فرزند ۱۰۴۸ یورو، هفت فرزند ۱۲۳۵ یورو و هشت فرزند ۱۴۲۲ یورو) تا ۱۶ سالگی فرزند و یا تا ۱۹ سالی در صورتیکه فرزند به صورت تمام وقت تحصیل کند

حذف مرزهای جغرافیایی

برخی از کشورهای پیشرفته برای جبران از کاهش جمعیت راهکار حذف مرزهای جغرافیایی (تسهیل شرایط سفر از کشورهای دیگر به یک کشور مقصد که موجب گردشگرپذیرتر شدن کشور مقصد و در نتیجه رشد

احتمال ایجاد روابط عاطفی و انسانی در آن کشور می شود و شرایط را برای افزایش نرخ فرزندآوری در آن هموارتر می کند) را اجرا می کنند.

اگرچه بسیاری از کشورها برای برون رفت از بحران جمعیتی از مشوق های اقتصادی بهره می گیرند اما صندوق جمعیت سازمان ملل متحد (UNFPA) معتقد است که انگیزه های مالی به تنهایی باعث افزایش فرزندآوری نمی شود. مطالعات نشان داده اند که دادن پول به مردم برای داشتن فرزندان بیشتر صرفاً منجر به این می شود که والدین زودتر بچه دار شوند تا انگیزه های نقدی دریافت کنند، اما تعداد فرزندان زنان را در طول عمرشان افزایش نمی دهد.

حمایت مالی از خانواده های نیازمند می تواند ابزار مهمی باشد، اما باید بخشی از یک بسته سیاستی گسترده تر باشد. زیرا مردم به حمایت و اعتماد به آینده خود نیاز دارند. این امر مستلزم فرصت های شغلی بهتر، مشاغلی انعطاف پذیر از نظر زمانی، مرخصی والدین برای هر دو والد، مراقبت از کودکان با کیفیت مقرون به صرفه می باشد.